

Veřejné záchodky

Veřejné toalety bývaly častým terčem kritiky občanů, a to v dobách minulých i v současnosti. Místním se buď nepozdával jejich počet ve městě, nebo že v některých lokalitách zcela chybějí. Řešily se i jiné otázky. Nehyždí zbytečně své okolí, anebo dokonce neobtěžují kolemjdoucí zápachem? Záchodky byly vždy tématem k diskuzi, jak se můžeme dočist i v dobovém tisku.

Veřejné záchodky stávaly také v Komenského ulici před budovou gymnázia, což se některým Přerovanům nelíbilo, proto byly v roce 1934 zrušeny

Podle úrovně veřejných toalet se často posuzuje i kultura města či národa, proto obce vždy dbaly, aby si občané měli v případě potřeby kam odskočit. Před více než sto lety bylo v Přerově celkem šest veřejných záchodů, jak se píše v Přerovském obzoru z 26. srpna 1911: „Jeden záchodek je u gymnasia ve zvláštním pavilonku, dále u betonového mostu v domě s číslem popisným 50 (u Tyršova mostu), v obecním dvoře na Žerotínově náměstí, v Městském domě, ve dvoře obchodní školy na Horním náměstí (dnes matrika) a ve dvoře radnice na Dolním náměstí. Záchodky jsou opatřeny tabulkami a veřejnost se žádá, aby dbala zachování v nich pořádku a čistoty. Záchodek u gymnasia obsahuje pisoár pro sedm osob a dva klosety, jež jsou opatřeny splachovacím zařízením, takže o nějakém zápachu tu nelze mluvit.“

O čtyři roky později byly nově postavené veřejné záchodky na Žerotínově náměstí ve dvoře živnostenských prodejen. Záchodky byly otevřené od 7. hodiny ranní do 19. hodiny a staraly se o ně ženy, kterým se říkalo stoličné, ty posedávaly před toaletami a vybíraly od příchozích za použití pisoáru i klosetu peníze. Poplatek v té době činil 50 haléřů. Ve vyhláše, která visela před záchodky, mimo jiné stálo: „Obecnost se žádá, aby záchodky neznečišťovalo a upozorňuje se, že každé znečištění bude policejně trestáno.“ Provoz veřejných záchodků nebýval bezproblémový – ať už se jednalo o údržbu jejich čistoty,

Zapomenutý Přerov

nebo o řádně odvedené peníze za provoz záchodků. Stávalo se totiž, že stoličné neodevzdaly obci všechny vybrané peníze.

V září roku 1926 na Komenského třídě před budovou gymnázia došlo k rozšíření stávajících záchodků, což někteří Přerované nesli velmi nelibě a dali jim posměšný název „malé gymnasium“. Malíř Antonín Kubát, který byl zároveň vyučujícím na gymnáziu, byl záchodky před gymnaziální budovou tak pobouřen, že napsal do Přerovského obzoru článek. V roce 1934 přerovští radní rozhodli, že záchodky na tomto místě Přerova zruší. Ve stejném roce byly vybudovány veřejné toalety v parku Michalov.

V místě, kde je dnes na Žerotínově náměstí zelený ostrůvek, stávaly ve 30. letech 20. století stánky se záchodky

V minulosti stejně jako nyní lidé využívali toalety i v místních pohostinstvích. Hostinský Vojtěch Tšpon to v 30. letech dovolil bezplatně ve svém hostinci na Horním náměstí 35 v době konání trhů, stejně se zachovali i majitelé dalších pohostinství.

„V roce 1936 ještě před zahájením Středomoravské výstavy postavil zednický mistr František Volf novostavby záchodů na náměstí Svobody a na Gayerově nábřeží, což je nyní Spálenec, vedle schodů do fortny. Každá z budov přišla na 28 tisíc korun. Přes zimu se kvůli malé frekvenci záchody zavíraly.

Radní města se ještě v roce 1937 zabývali možností vystavět na křižovatce ulice Velké Novosady a Komenského třídy podzemní záchodky, které by nehyzdily a zápachem neobtěžovaly okolí, projekt zůstal v předválečné době už jen na papíře. Za zmínku ještě stojí vybudování veřejných toalet v malé pasáži u Žerotínova náměstí, které dodnes slouží veřejnosti. Ty byly postaveny v roce 1961 a zkolaudovány o dva roky později.

Zdroj: Přerovské listy (2017)